

מבחן בעברית

כיתה ח', נוסח א'

- חֶבֶק אֶשְׁפּוֹת, הַתְּלִיל בְּאֶשֶׁה, הִיא חֶסֶד-לִי וְרַעֲבִי;
 - הָאֵמֶם עָלֵי תוֹלַע הַבֶּקֶר אֶשְׁפּוֹת- (איוב ד ה)
 - חֶבֶק צוּר, הִיא בְּלֹא מַחֲסֶה מִמֶּנּוּ; מִזֶּרֶם הָרִים יִרְטְבוּ, וּמִקְבֵּל
 מַחֲסֶה הַבֶּקֶר-צוּר- (איוב כד ח), וְאֵת כָּל הַיָּמִים יִלְמֹד בֵּין
 הָהָרִים וּבְלִילָה חֶבֶק- צוּר- (ביאליק, ג'נלח ו)

א. **חֶבְרֹן** (יזן חֶבְרֹן) סִפֵּר הַחֹבֶן אֶת הָאֵרֶץ שֶׁל מִצְרַיִם
מִסְמִים לֹאֵת כִּי שָׁלֵם עֲלֵיהֶם בְּלוּ בַּחֵק (Banderole): חֶבְרֹן
לְחִסּוֹת מִצְרַיִם. - [חֶבְרֹן, חֶבְרֹן, חֶבְרֹן]

[illegible]

על התנן לשל את חלקם - חקרים (70 ח נ 100)

כְּתֹב סֵפֶר, מִחֲרָר, מִאֲדָר, וְכֹה: "וְאַחֲרֵי כֵן חֲבְרוּ תַלְמִידֵינוּ...
הַחוֹסֵפֶתָּהּ" (הַקְדֵּשׁ רַב נָטוּל מֵאֵן הַלְלוֹתוֹ). הֶרְמֵס־סֵפֶר חָבַר אֶת-מִשְׁנֵה

תורה' 4. פרש, הסביר, הנדיר: יומנחם חכרו 'ינח' לשון
 יללה' (ישיי שמואל א 2) = [לחבר את, מחבר, י']
 ~ פתח ב, 1. אחד, נוסף: ידשלים הכנויה כעיר שחברה

קָה יְחִידוֹ (החלים כקב 3), ^אעַל־שֵׁנִי קִצְוֵנוֹ חֲבֵר־ (שמות לט ד), (א),
^אמִקְרָאִים רַבִּים וְיָעִים שֶׁחֲבָרֵי יְחִידוֹ (אחד ודעם, ג), ^אחֲמֵדֶת־יִשְׂרָאֵל
^אוְשִׁלּוֹת־אֵוֶר חֲבָרֵי תַּחֲלֵת פֶּתַח־ (בורא, עקבת 114), 2 ° (במשנת)

צִרְךָ מִסְפֵּר אֶל מִסְפֵּר, נִתֵּן סֵד־הָעֵל שֶׁל מִסְפָּרִים: בְּתַרְגִּיל / תְּ

מס' התלמיד/ה באלפון

שם ביה"ס

מקצוע

ב' חֲבָרָה* ז' [אולי בפרסית: ע' עַבְרַת עוֹבֵד אִשׁ] 1, קוֹסֶם, חוֹבֵר, מְכַשֵּׁן
 (מטרהירין סח.) 2, כֹּהֵן הַפְּרָסִים עוֹבְדֵי הָאֵל (שבת יא.) - /חֲבָרָה,
 חֲבָרִים, חֲבָרִי-
 חֲבָרִי-
 חֲבָרִי-
 חֲבָרִי-

הַחֲבֵרִים שֶׁסִּמְרָה לַחֲבֵרָה, מִסְרֵי עֵד לְדַל לַחֲבֵרֵי, וְכֵן הֵשֵׁן
לְשִׁלְשִׁי, וְלִפְקֵה וְהֵרָה מְגִלֵּי סֹדֶךְ לְאַחֲרִים.
- חֲבֵרָה מִית - אֲשֶׁר, אֲתֵּשֶׁר - לֹא תֵּאֲשֶׁר* (נִשְׁיֵן לֹא),
חֲבֵרָה מִת - אֲמֹן, תֵּאֲשֶׁר - אֵל תֵּאֲמֵן.

חבר בורה"י (אולי מן חבורה 1, רצועת עוד נמנרת כצבעיה, כתם נמשך האור: יהיהפך כמשל עורן. ונמר חתבתלחיון

א. **חֲבֵרָה** * י' (מן תַּבְרוּכָה) מִן לִטָּה מְנַמֶּרֶת וְאֶרֶסִית
שְׁמֹכָה בַּת־לֹמֶד (ירושלמי בְּרִית ט א עמוד) וְהִיא הַמְדִּיקָה לֹא
נִקְבְּעָה. - (חֲבֵרָה, חֲבֵרָהִים, בְּרִי')

חברות (כתיבם), "עומדים מרדסים צפופים... איתכם חברות וישיבת" (שמואל ב' 68) - "חברות, ימים, דעות".
חברות (כתיבם) ז' חברה; "ויקצו קנזר ואי' יחסר יתר מבקר" (תהלים 70) - "לפי עין לחבר" (ביאוריק, הברכה).

הַמִּצְוָה לֹחַ בִּשְׂרֵשׁ (דמאי ב, ז) "חֻקָּה
מִשְׁמִיכֶת לְאַנְדָּה: פְּלוּתֵי חֲבֵרָה בְּאַנְדָּה עֵצֶר בְּעֵלֵי-רִימֹם.
חֲבֵרָה לִמְסַלְמָה. *3. אַחֲרֵת, שֶׁנֶּהֱחִילָה: וְכֵן נִאֲשָׁה (שׁוֹאֵלֶת)
מִחֲבֵרָתָּה בְּכֹרֶת (שֶׁשֶׁת א, כ) "אֵין מִלְכּוּת טוֹעֵת בְּחֲבֵרָתָּה
חֲבֵרָתָּה בְּכֹרֶת" אֲנִי מֵעַתָּה עֲלֵי מִלְכּוּתֵי חֲבֵרָתָּה

תְּבָרֹתֵיכֶם

תלמידים יקרים,

← לפניכם מבחן בעברית:

- לרשותכם 90 דקות.
- קראו בעיון את כל הקטעים, וענו בתשומת לב על כל השאלות.
- אפשר לכתוב בעיפרון או בעט.
- בחלק מן השאלות הודגשו מילים חשובות. שימו לב למילים אלה.

← בשאלות שבהן אתם נדרשים לכתוב תשובה, כתבו אותה במקום המיועד לכך.

← בשאלות שבהן אתם נדרשים לבחור תשובה נכונה אחת מבין כמה תשובות, בחרו את התשובה וסמנו לידה ☒.← אם אתם רוצים לשנות את תשובתכם, מחקו את מה שסימנתם כך: , וסמנו ☒ ליד תשובה אחרת.← אם תסמנו ☒ ליד יותר מתשובה אחת, התשובה תיפסל.

✓ לפני מסירת המבחן –
בדקו היטב את תשובותיכם,
ותקנו לפי הצורך.

בהצלחה! 😊

פרק ראשון

לפניכם ערך מאנציקלופדיה. קראו אותו וענו על השאלות שאחריו.

ים המלח

מעובד לפי הערך "ים המלח" מתוך **יבנה האנציקלופדיה לנוער**, הוצאת יבנה-לרוס, כרך 7, עמ' 113–115, 1998.

א בתנ"ך נקרא ים המלח "הים הקדמוני" (הים המזרחי) ו"ים הערבה". בתלמוד הוא נקרא "ימה של סדום" (הים של סדום).

ב אצל היוונים והרומאים ים המלח נקרא "ים המוות", כי הם האמינו שלא ייתכנו בו חיים בגלל מליחותו הרבה. דעה זו הופרכה עקב גילוי יצורים החיים בו. עם זאת השם "ים המוות" מקובל כיום בכל העולם.

5 ים המלח הוא ימה*. הוא נמצא בדרום בקעת הירדן ומשתרע בין הרי מואב במזרח לבין הרי מדבר יהודה במערב. ים המלח הוא המקום הנמוך ביותר בעולם, כ-400 מטרים מתחת לגובה פני הים. נהר הירדן הוא מקור מימיו העיקרי, ומשני צדדיו נשפכים לים המלח נחלים נוספים, כגון נחל ארנון ממזרח ונחל ערוגות ממערב.

10 ים המלח נמצא באזור מדברי, ולכן האקלים בו הוא צחיח וחס. בחודשי הקיץ הטמפרטורות באזור מגיעות ל-40 מעלות צלסיוס ויותר. בשל הטמפרטורות הגבוהות מתאדים מימיו של ים המלח בקצב מהיר, ומליחותם מגיעה ל-30% ויותר והיא הגבוהה ביותר בעולם. בים התיכון, לעומת זאת, שיעור המליחים הוא 4% בלבד.

15 המליחים בים המלח נחשבים אוצרות טבע בעלי ערך רב. הניסיונות הראשונים לניצול אוצרותיו של ים המלח נערכו בשנת 1931 על-ידי "חברת האשלג הארצישראלית". עם השנים התרחב המפעל מאוד, שינה את שמו ל"מפעלי ים המלח", וכיום הוא משמש מקור תעסוקה חשוב לאוכלוסיית הנגב. במפעלים אלה מייצרים חומרים לדישון הקרקע וכן חומרי גלם לתעשיית התרופות, הקוסמטיקה ועוד.

מעיינות מים מתוקים ומעיינות מרפא

20 לאורך חופיו של ים המלח נובעים מעיינות של מים מתוקים, הניזונים ממי הגשמים היורדים מההרים שממערב. המעיינות פורצים בשולי בקעת הירדן ויוצרים נאות מדבר*. סמוך להם נוסדו יישובים, שהתקיימו בעבר מגידולים ייחודיים, כגון צמחי בושם וצמחי מרפא. הגדול והידוע שבהם הוא עין גדי.

25 לחופיו של ים המלח נובעים גם מעיינות מים חמים, שכבר הקדמונים הכירו בחשיבותם. הידועים שבהם הם עין בוקק ועין זוהר. מימי מעיינות אלה עשירים במינרלים, ויש להם תכונות מרפא למחלות שונות, בעיקר למחלות עור. אנשים החולים במחלות עור מגיעים לאזור ים המלח מכל העולם, שֶׁכֵּן השהייה לחופיו והרחצה במימיו ובמי המעיינות החמים משפרות את מצבם. 30

* ימה – מקווה מים גדול בתוך יבשה

** נאות מדבר – מקומות של מים וירק בלב המדבר

סגולותיהם של ים המלח ושל המעיינות הנובעים לאורך חופיו תרמו משנות ה־70 להתפתחות התיירות, וכיום האזור הפך למרכז של נופש ומרפא שיש בו גם בתי מלון מפוארים, מרכזי רפואה ושירותי תיירות אחרים. הנופשים והתיירים נמשכים לנופיו המיוחדים של ים המלח ולמרכזי הנופש שהוקמו לחופיו גם בשל האפשרות לצוף על פני מי ים המלח בלא קושי בגלל מליחותם הגבוהה של המים.

35

הבולענים

בעבר הרחוק היה ים המלח חלק מימה גדולה יותר, שהשתרעה מהישוב חֲצָבָה שבערבה ועד אגם הכנרת בצפון. לאחר שינויים שחלו באזור הצטמק ים המלח למדיו הנוכחיים. גם היום ניכרות תמורות במפלס המים של ים המלח ובשטחו.

40

לאורך חופי ים המלח החלו להיווצר משנות ה־70 של המאה ה־20 בורות תת־קרקעיים המכונים "בולענים". בקרקעית של חופי ים המלח מצויות שכבות עבות של מלח. ירידה מהירה ומתמשכת של מפלס המים, שמקורה בשינויי האקלים ובהתערבות האדם, אפשרה חדירה של מי תהום מתוקים שהמסו את שכבות המלח. במקום שבו הומסו השכבות, נפערו בורות תת־קרקעיים בגלל קריסה הדרגתית של פני השטח שמעליהם. עומק הבולענים עלול להגיע ל־20 מטרים, וקוטרם ל־25 מטרים. כאלף בולענים נוצרו בעשור האחרון לאורך חופי ים המלח, והם עלולים לגרום נזק לגוף ולרכוש. תופעה זו מסכנת חיי אדם ופוגעת בפיתוח, בבנייה ובתעסוקה באזור.

50

55

השאלות**שאלה 1**

השלימו את המידע על ים המלח, על-פי הטקסט.

1. מקומו של ים המלח: _____

2. מקור מימיו העיקרי: _____

3. האקלים באזור ים המלח: _____

.....

שאלה 2

על-פי שורות 1–18, מהם שני המאפיינים **המייחדים** את ים המלח ממקומות אחרים בעולם?

1. _____

2. _____

שאלה 3

בשורה 25 מופיעות המילים: "... הכירו בחשיבותם".

למי או למה הכוונה במילה **בחשיבותם**?

☐ 1 לחופים

☐ 2 לקדמונים

☐ 3 לתיירים

☐ 4 למעיינות

.....

שאלה 4

מהם התפקידים של **הקטעים הנלווים** (א ו-ב) בעמוד 6 ושל **הערות השוליים** בתחתית העמוד?

☐ 1 הקטעים הנלווים **מפרשים מושגים** המופיעים בטקסט המרכזי, ואילו הערות השוליים **מרחיבות רעיונות** המובעים בטקסט המרכזי.

☐ 2 הקטעים הנלווים **מוסיפים מידע חדש** לטקסט המרכזי, ואילו הערות השוליים **מפרשות מושגים** המופיעים בטקסט המרכזי.

☐ 3 הקטעים הנלווים וגם הערות השוליים **מרחיבים רעיונות** המובעים בטקסט המרכזי.

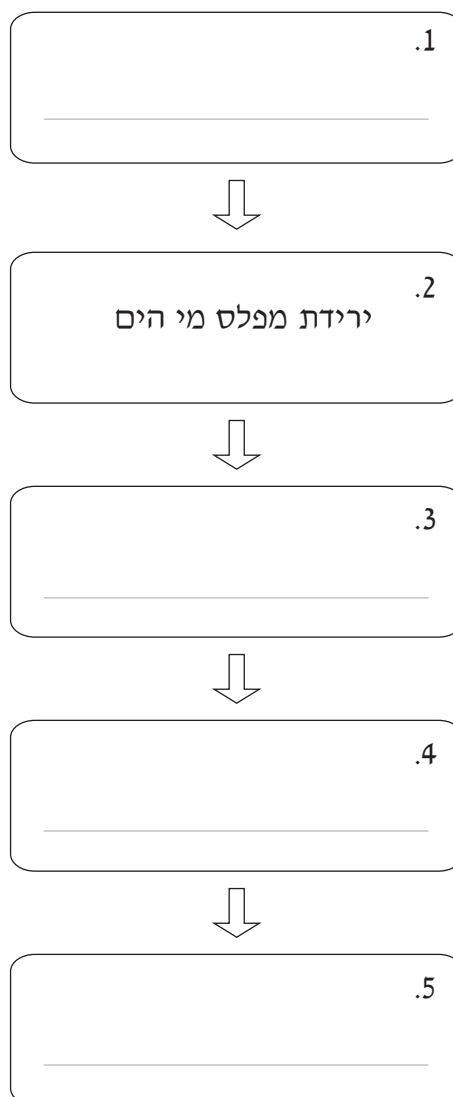
☐ 4 הקטעים הנלווים וגם הערות השוליים **מפרשים מושגים** המופיעים בטקסט המרכזי.

שאלה 5

מדוע התפתחה תיירות **מרפא** סביב ים המלח?

שאלה 6

השלימו לפי שורות 44-51 את התרשים המתאר את תהליך היווצרות הבולענים לאורך חופי ים המלח.

שאלה 7

בשורה 11 מוזכר שיעור המליחות של הים התיכון.

לשם מה מובא מידע זה?

- ☐ 1 כדי להסביר את הגורמים למליחות של ים המלח.
- ☐ 2 כדי להדגיש את שיעור המליחות הגבוה של ים המלח.
- ☐ 3 כדי לציין ששני הימים מתאפיינים במליחות גבוהה.
- ☐ 4 כדי להציג נתונים מדויקים על שיעור המליחות בים התיכון.

בכתיבתכם הקפידו על הניסוח,
על סימני הפיסוק, על כתיב נכון
ועל כתב־יד ברור.

בזכות אוצרות הטבע של ים המלח התפתחה באזור תעשייה ענפה.
התפתחות זו גרמה להצטמקותו של ים המלח.

האם לדעתכם צריך להמשיך ולפתח את התעשייה באזור למרות השפעתה
השלילית על ים המלח?

נמקו את תשובתכם.

כתבו 3-5 שורות.

שאלה 9

העתיקו מן הטקסט שני משפטים המתארים מידע המופיע גם במפה שבעמוד 7.

1.

2.

שאלה 10

לפניכם שלושה משפטים.

הפכו כל משפט מסביל לפעיל או מפעיל לסביל.

1. הניסיונות הראשונים לניצול אוצרותיו של ים המלח נערכו על-ידי "חברת האשלג הארצישראלית".

"חברה פאטלח פארצישלאי"

2. במפעלים אלה מייצרים חומרים לדישון הקרקע.

חומרים אדיסון פקיקל

3. מרכזי הקיט והנופש הוקמו לאורך חופי הים על-ידי תושבי האזור.

גלסבי פאלור

שאלה 11

על-פי הקטעים הנלווים, מדוע נקרא ים המלח גם **ים המוות**?

- ☐ 1 כי יש בו הרבה בולענים מסוכנים.
- ☐ 2 כי הוא הולך ומצטמק במשך הזמן.
- ☐ 3 כי בעבר חשבו שאין בו יצורים חיים.
- ☐ 4 כי הוא נמצא באזור מדברי ושומם.

.....

שאלה 12

לפניכם שני צמדי משפטים.

הפכו בכל אחד מהם את המילה המודגשת לשם פעולה.

דוגמה:

הבולענים **מסכנים** חיי אדם.

הבולענים הם **סיכון** לחיי אדם.

1. גשמים עזים **ירדו** ומילאו את מעיינות המים המתוקים.

מעיינות המים המתוקים התמלאו בעקבות _____ של
גשמים עזים.

2. בשל הטמפרטורות הגבוהות **מתאדים** המים בקצב מהיר.

בשל הטמפרטורות הגבוהות חל תהליך של _____ המים
בקצב מהיר.

שאלה 13

בטבלה שלפניכם כתובים ארבעה צירופים.

כתבו ליד כל צירוף את צורת הרבים שלו.

הצירוף	צורת הרבים
1. צמח בושם	
2. תכונת מרפא	
3. אזור מדברי	
4. מקור מים	

המשיכו לעבוד בעמוד הבא.

פרק שני

קראו את המאמרים שלפניכם, וענו על השאלות שאחריהם.

עיתוני הנייר – לאן?

מעובד לפי מאמרו של יובל דרור* "כולם עיתונאים וצלמים", שהתפרסם בכתב העת **עיניים**, גיליון 115, מארס 2010.

- עיתון הוא אמצעי תקשורת עתיק יומין. כבר יוליוס קיסר, שליט רומי, נהג להביא לבני עמו הפזורים ברחבי האימפריה האדירה מידע מעודכן על הנעשה במולדתם. הוא עשה זאת בעזרת עיתון שנכתב ונתלה במקומות ציבוריים. מאות שנים אחר כך, עם התפתחות הדפוס, הפך עיתון הנייר לכלי תקשורת נפוץ ומרכזי. לאחרונה, עם הופעת המְרִשֶׁת (אינטרנט), העיתון עבר מהפך אֶמְתִי, ובצד העיתונים המודפסים החלו להופיע במרשתת עיתונים מְקוּנָים.
- יש הבדלים רבים בין העיתון המקוון ובין עיתון הנייר, הנובעים מהאפשרויות הטכנולוגיות של המרשתת.
- אחד ההבדלים הבולטים הוא דרך הקריאה בשני סוגי העיתונים. בעיתון הנייר הקריאה היא רצופה והמשכית. לעומת זאת הקריאה בעיתון המקוון יכולה להיות "רב־כיוונית", שכן בכל כתבה אפשר לשלב אין־ספור קישוריות (לינקים), המפנות את הקורא לאתרים אחרים. הקורא יכול לבחור לעבור מהכתבה הראשית להרחבה בנושא כלשהו, ומשם יכול לפנות להרחבה נוספת ולעוד ועוד הרחבות. לעתים הוא עשוי להגיע למקום שֶׁהָקָשֶׁר שלו אל הכתבה המקורית מקרי לחלוטין.
- כמה מן ההבדלים מעניקים לעיתון המקוון יתרונות מעיתון הנייר. אפשר לשלב בו קטעי וידאו וקטעי שמע (אודיו). אלה מעניקים לו יתרון, שכן הם מעשירים את הכתוב ומוסיפים לו מִמְד שאי־אפשר להוסיפו בעיתון הנייר.
- האפשרות ליצירת קשר מִיָּדִי בין הכותב לקורא מקנה לעיתון המקוון יתרון חשוב נוסף מעיתון הנייר. אם כתבה שאתם קוראים בעיתון הנייר מכעיסה אתכם, אינכם יכולים לְשַׁתֵּף בכך מיד את הכותב. אבל לו הייתם קוראים את הדברים במרשתת, רב הסיכוי שהייתם יכולים להביע במפורש ומִיָּד את דעתכם עליהם. בעיתונים מקוונים קיימת אפשרות להוסיף תְּגוּבִית (טוקבק) בתחתית הטקסט, ובחלק מהאתרים אף אפשר לתת ציון לכתבות.
- לכמה עיתונים מקוונים יש עוד יתרון הנובע מתכונה טכנולוגית חשובה ומהפכנית. הם מאפשרים לבעלי מחשב אישי וחיבור למרשתת לפתוח יומן־רשת (בלוג) בקלות וללא תשלום, ולפרסם בו כל סוג של מידע. בדרך זו כמעט כל אחד יכול לפרסם את דעותיו, את ידיעותיו ואת חוויותיו. היום לרבים יש טלפון נייד שבאמצעותו אפשר לצלם ולדווח. כך כל אחד עשוי להיות העד הראשון לאירועים, עוד לפני שמגיע

* ד"ר יובל דרור, חוקר אינטרנט וטכנולוגיה, אוניברסיטת בר־אילן

חייהם, ובמקומות רבים בעולם
אפילו עיתונים ותיקים מאוד חדלים
להתקיים.

מה יעלה בגורל עיתוני הנייר? לא
85 מן הנמנע שבקרוב יתרחש מהפך
של ממש, והעיתונים ייערכו אך
ורק במרשתת, בתבנית אלקטרונית,
דיגיטלית. האם אלה חדשות טובות?
תלוי את מי שואלים. אני, לדוגמה,
90 אתגעגע מאוד לעיתון הנייר.

לשם העיתונאי, כמו שקרה, למשל,
70 בעת התפרצות הצונאמי בשנת
2004 בדרום מזרח אסיה. כאשר
גל מים אדיר שטף את אזורי החוף
באינדונזיה ובמדינות נוספות, הגיעו
הדיווחים המצולמים הראשונים
75 מאנשים שהיו באזור.

היתרונות האלה של העיתון המקוון
הנובעים, כאמור, מהאפשרויות
הטכנולוגיות של המרשתת, גורמים
למהפך של ממש בעיתונות המודפסת.
80 היום עיתוני הנייר נאבקים על

© כל הזכויות שמורות למחבר ולעניינים.

להציל את העיתון המודפס

מתוך מאמרו של גבי וימן* "אמריקה קרובה", הארץ, 6/5/2009

המְרִשֶׁת היא הגורם העיקרי לכך שקוראים נוטשים את העיתונים
המודפסים, אך האם אנו מוכנים לוותר עליהם לטובת שפע אתרי חדשות
מקוונים? ההתפתחות הטכנולוגית הביאה עמה בכל דור ודור אמצעי
תקשורת חדשים, אך אלה מעולם לא הכחידו את קודמיהם. הטלוויזיה
5 לא המיתה את הרדיו ולא את הקולנוע, הקולנוע לא חיסל את הספרים
ויש אף לקוות שהמרשתת לא תכחיד את העיתון המודפס.

כיום העיתון המודפס פגיע, חלש ומאויס. כאן המקום לצאת לעזרתו – לא
למען בעלי העיתונים, לא למען העיתונאים, אלא למען הציבור ואיכות
המידע התקשורתי המוצע לו. את מחיר ההתמוטטות של העיתונות
10 האיכותית ישלמו בעתיד הקוראים, כי הם יקבלו את המידע מתגוביות
(טוקבקים) עילגות, ומאתרי חדשות מקוונים שמאחוריהם אין מערכת, אין
עיתונאים, אין תחקירים ואין אחריות מקצועית. יש להבטיח שהעיתונות
האיכותית בישראל תזכה לשרוד ולמלא את תרומתה החיונית לאיכות
החיים התרבותית והדמוקרטית שלנו.

© כל הזכויות שמורות.

* פרופ' גבי וימן, חוקר תקשורת, אוניברסיטת חיפה

השאלות**שאלה 14**

ציינו שלוש דרכים להפצת העיתון בתקופות השונות, על-פי הפסקה הראשונה במאמרו של יובל דרור.

1. _____
2. _____
3. _____

.....

בכתיבתכם הקפידו על הניסוח,
על סימני הפיסוק, על כתיב נכון
ועל כתב-יד ברור.

שאלה 15

בעיתונים מקוונים רבים יש אפשרות להוסיף **תגובות**.
על-פי מאמרו של יובל דרור, אפשרות זו מעניקה לעיתונים אלה
יתרון.

מה דעתכם על טענה זו? נמקו את דבריכם.

כתבו 3-5 שורות.

שאלה 16

במאמרו של יובל דרור מופיעות מילים בסוגריים בצד כמה מילים, למשל: קישוריות (לינקים), יומן-רשת (בלוג).

לשם מה הוסיף כותב המאמר את המילה שבסוגריים?

- ☐ 1 כדי להדגים את המילה שלפניה.
- ☐ 2 כדי להוסיף מידע על המילה שלפניה.
- ☐ 3 כדי להציג את המילה המוכרת יותר מהמילה שלפניה.
- ☐ 4 כדי להציג את המילה המתאימה יותר מהמילה שלפניה.

.....

שאלה 17

מהי הטענה העיקרית במאמרו של יובל דרור?

- ☐ 1 ייתכן שעיתון הנייר ייעלם בשל יתרונותיו של העיתון המקוון.
- ☐ 2 ייתכן שהתקדמות הטכנולוגיה תמנע את היעלמותו של עיתון הנייר.
- ☐ 3 ייתכן שעיתון הנייר ישרוד למרות התפתחות הטכנולוגיה.
- ☐ 4 ייתכן שהעיתון המקוון יוכל להתקיים בצד עיתון הנייר.

.....

שאלה 18

בקטע ממאמרו של גבי וימן כתוב: "הטלוויזיה לא המיתה את הרדיו ולא את הקולנוע, הקולנוע לא חיסל את הספרים..." (שורות 4-5)

לשם מה הובאו דוגמאות אלה?

- ☐ 1 כדי לטעון שהעיתונות המקוונת היא אמצעי תקשורת זמני.
- ☐ 2 כדי להשוות בין אמצעי תקשורת שונים הנפוצים בימינו.
- ☐ 3 כדי להסביר מדוע צריך להתגייס למען הצלת העיתון המודפס.
- ☐ 4 כדי לבסס את הטענה שהעיתון המודפס יוכל להמשיך להתקיים.

שאלה 19

בשורה 84 כתוב: "מה יעלה בגורל עיתוני הנייר?"

מה הפירוש של **יעלה בגורל** במשפט הזה?

- 1 ☐ יזכה
2 ☐ יקרה
3 ☐ ישכח
4 ☐ יתגלה

.....

שאלה 20

לפניכם משפטים מתוך המאמר "עיתוני הנייר – לאן?" ובהם מילים מודגשות.

כתבו מתחת לכל משפט אם המילה המודגשת היא:

שם עצם או שם תואר או פועל.

1. "... עם התפתחות הדפוס, **הפך** עיתון הנייר לכלי תקשורת נפוץ ומרכזי."
(שורות 8–10)

2. "לאחרונה, עם הופעת המְרִשֶׁת (אינטרנט), העיתון עבר **מהפך** אֶמְתִּי..."
(שורות 10–12)

3. "לכמה עיתונים מקוונים יש עוד יתרון הנובע מתכונה טכנולוגית חשובה ו**מהפכנית**." (שורות 56–58)

שאלה 21

כתבו במילים את המספרים שבסוגריים.

בשנת 2004 פקדו את חופי דרום מזרח אסיה גלי צונאמי. גל מים אדיר שטף את

אזורי החוף באינדונזיה וב־ _____ מדינות נוספות. גלי הצונאמי
(3)

הגיעו לגובה של _____ מטרים בחופי כמה מדינות. ממקום
(36)

האירוע הגיעו למערכת העיתון _____ תמונות ודיווחים.
(12)

.....

שאלה 22

לשם מה הובאו הערות השוליים בתחתית עמודים 16 ו-17?

- 1 ☐ כדי להוסיף מידע על מושגים המופיעים במאמרים.
- 2 ☐ כדי לציין את המקומות שבהם פורסמו המאמרים.
- 3 ☐ כדי למסור לקורא מידע על תחום המומחיות של הכותבים.
- 4 ☐ כדי להפנות את הקורא למאמרים נוספים של הכותבים.

.....

שאלה 23

איזו טענה מן הטענות הבאות **משותפת** לשני הכותבים יובל דרור וגבי וימן?

- 1 ☐ העיתון המקוון מציע מידע איכותי פחות מהעיתון המודפס.
- 2 ☐ לעיתון המודפס יש תרומה לתרבות ולדמוקרטיה.
- 3 ☐ לעיתון המקוון יתרון בכך שכל אחד יכול להביע בו את דעותיו.
- 4 ☐ העיתון המודפס נאבק על חייו ועתידו אינו ידוע.

24. כתבו סיכום שיציג את המאפיינים של העיתון המקוון (העיתון המופיע במרשתת), על-פי **שני המאמרים** שקראתם.

כתבו פסקה של 7–10 שורות.

טיוטה (לא חובה)

מבחן 30 בעברית לכיתה ח', נוסח א'

פרק רביעי

קראו את דף המידע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

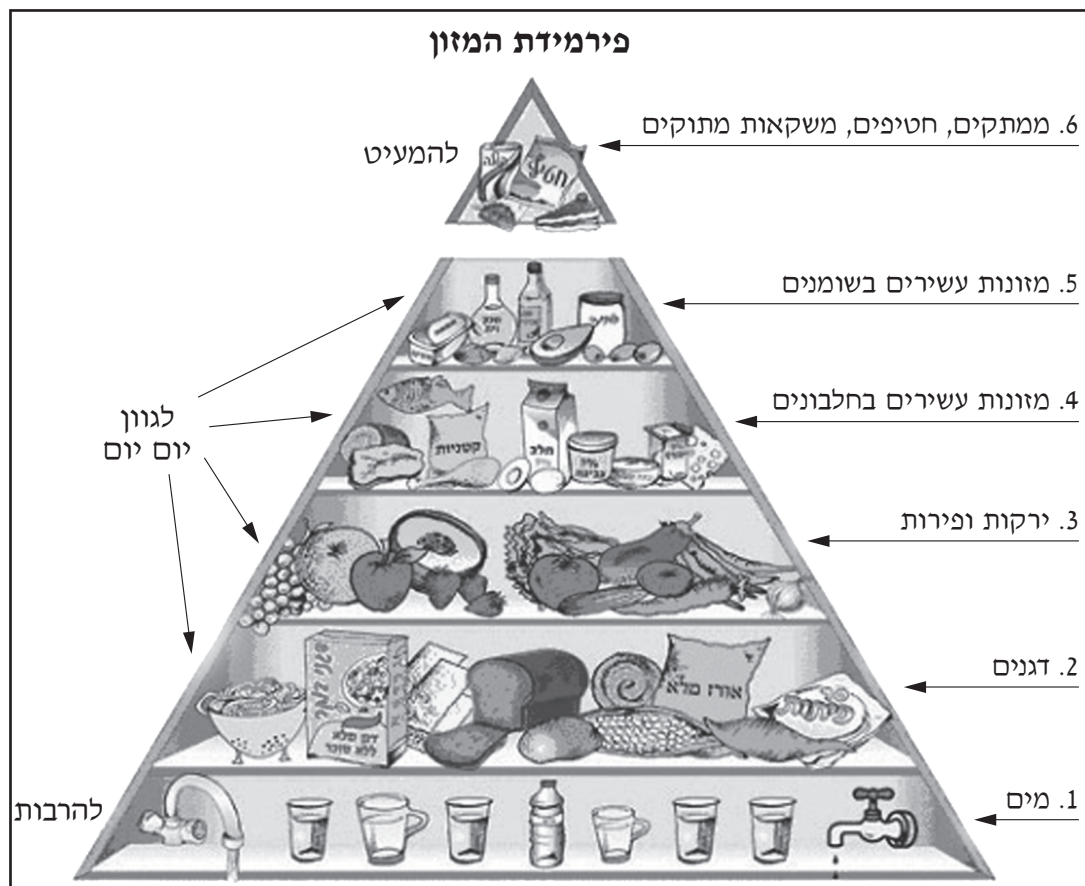
עוברים לחיות נכון!

תזונה נבונה למתבגרים

מעובד לפי מאמרו של דורית וורמן-פרוכט, חוה אלטמן ודורית ניצן קלוסקי "תזונה נבונה", 22/9/09, אתר משרד הבריאות, המחלקה לאם, לילד ולמתבגר.

לצריכת המזון יש השפעה מכרעת על ההתפתחות הגופנית, השכלית והנפשית של המתבגר. בגיל ההתבגרות הגוף גדל בקצב מהיר, על כן חשוב לשמור על תזונה נבונה.

כדי לשמור על תזונה מגוונת ומאוזנת אפשר להיעזר בפירמידת המזון שלפניכם. הפירמידה בנויה מקבוצות מזון המסודרות ב"קומות". ככל שעולים בקומות הפירמידה, יש לצרוך פחות מזונות מכל קבוצה.

פירמידת המזון הישראלית, על-פי משרד הבריאות בישראל, 2008. באדיבות משרד הבריאות.

גונו את מזונותיכם

כדאי להיעזר בפירמידת המזון כדי לבנות תפריט יומי מגוון. יש לכלול בתפריט היומי פריטים מכל קבוצות המזון האלה:

1. מים – חשוב להקפיד על שתייה מרובה לא רק כשחם, אלא גם כשקר ואין חשים צמא. מומלץ להביא בקבוק מים לבית הספר ולמלאו לפחות פעם אחת נוספת במהלך יום הלימודים.
2. דגנים – כדאי לכלול בתפריט היומי דגנים מלאים, כגון אורז מלא, דגני בוקר ולחם מחיטה מלאה, העשירים בסיבים תזונתיים.
3. ירקות ופירות – צריך לאכול כל יום לפחות חמש יחידות של ירקות ופירות מסוגים שונים, ואם אפשר מומלץ לאכול אותם בקליפתם.
4. מזונות עשירים בחלבונים – רצוי לאכול בשר בקר רזה, עוף ללא עור, ומוצרי חלב שאחוז השומן בהם אינו עולה על 5%. כמו כן חשוב לאכול ביצים וקטניות, כגון שעועית, עדשים וחמוס.
5. מזונות עשירים בשומנים – יש לשלב בתפריט היומי מזונות עשירים בשומנים בלתי־רוויים, כגון אבוקדו, שקדים וטחינה.
6. ממתקים, חטיפים, משקאות מתוקים – מומלץ להמעיט בשתיית משקאות מומתקים בסוכר ובאכילת ממתקים, גם אם הם דלים בסוכר. עדיף לאכול פירות מִממתקים. כדאי להעדיף חטיפים דלים בשומן. חטיף אפוי עדיף ממטוגן.

הרגלי אכילה

1. אכלו מסודר – מומלץ לאכול שלוש ארוחות עיקריות ביום (בוקר, צהריים וערב) ועוד שתיים עד שלוש ארוחות ביניים.
2. הקפידו לאכול ארוחת בוקר – ארוחת הבוקר ממלאת את מאגרי האנרגיה הזמינים שהתרוקנו במהלך הלילה. אכילת ארוחת בוקר מגוונת משפרת את יכולת הריכוז ועשויה לשפר את ההישגים בלימודים. לבית הספר מומלץ להביא כריכים, ירקות שלמים או חתוכים, פירות ומים.

זה לא מה שחשבתם**דוגמאות לטעויות נפוצות בקרב בני נוער**

שתייה מרובה של מים גורמת לעלייה במשקל – שתיית מספר כוסות מים בבת אחת עלולה לגרום לתחושת מלאות זמנית, אך לא לעלייה במשקל. למים אין ערך קלורי ומומלץ לשתות לרוויה.

שותים רק כשצמאים – אין לשתות על-פי תחושת הצמא בלבד. אנשים רבים אינם מזהים את תחושת הצמא ולעתים מחליפים אותה בתחושת רעב. חשוב לשתות בכל מצב, בפרט בזמן מחלה, כשחם בחוץ, בשהות ממושכת בחללים ממוזגים (לחום ולקור) ולאחר פעילות גופנית.

שוקולד, גרעינים, בוטנים וקולה גורמים לפצעי בגרות – שוקולד, גרעינים, בוטנים וקולה אינם גורמים לפצעי בגרות. הסיבה להופעת פצעי בגרות לא הוכחה כקשורה להרגלי אכילה, אלא לשינויים הורמונליים ולגורמים אחרים. בכל מקרה חשוב להמעיט בצריכת מזונות אלו בשל ריכוזי הסוכר והשומן הגבוהים שבהם.

תפריט המבוסס על חטיפים וממתקים מספיק כדי לגדול – תפריט המבוסס על חטיפים וממתקים אינו מספיק למרות תכולת הקלוריות הגבוהה במזונות אלו. מזונות עתירי קלוריות אינם מספקים בהכרח לגוף את כל רכיבי המזון החיוניים לגדילה ולשמירה על מצב בריאותי תקין. כדאי לאכול מזון מגוון שיספק לגוף את החלבונים, הפחמימות, השומנים, הוויטמינים והמינרלים שהגוף זקוק להם.

השאלות

שאלה 25

על-פי העיקרון של **פירמידת המזון**, סמנו ליד כל היגד אם הוא **נכון** או **לא נכון**.

נכון	לא נכון	
☐ ₁	☐ ₂	1. יש לאכול פחות מזונות עשירים בשומנים מאשר מזונות עשירים בחלבונים.
☐ ₁	☐ ₂	2. יש לאכול ממתקים פחות מחטיפים.
☐ ₁	☐ ₂	3. יש להרבות באכילת מזונות מהקומות העליונות של הפירמידה.

.....

שאלה 26

מיכל החליטה לאכול כל יום פריטים מקבוצת מזון אחרת.

האם החלטתה של מיכל נכונה על-פי דף המידע?

נמקו את תשובתכם.

.....

שאלה 27

החלק "גונו את מזונותיכם" (עמוד 25) נועד

- ☐₁ להדגים תפריט מזון שבועי מומלץ.
- ☐₂ להנחות בנושא צריכה יומית של מזונות מסוגים שונים.
- ☐₃ להזהיר מפני אכילת מאכלים שאינם מזינים.
- ☐₄ להסביר איך תזונה נכונה ומגוונת תורמת לבריאות.

שאלה 28

מדוע חשוב לאכול ארוחת בוקר על-פי דף המידע?

.....

שאלה 29

איזה היגד מן ההיגדים הבאים הוא **טעות נפוצה** בקרב בני נוער?

- ☐ 1 הופעת פצעי בגרות קשורה להרגלי אכילה.
- ☐ 2 מזונות עתירי ויטמינים נחוצים לגוף לשם התפתחותו התקינה.
- ☐ 3 שתייה מרובה חשובה במיוחד בזמן מחלה.
- ☐ 4 שתייה מרובה של מים במהירות גורמת לתחושת מלאות זמנית.

.....

שאלה 30

בעמוד 26 הכותבות מציינות טעויות נפוצות של בני נוער הקשורות בתזונה, ולאחר מכן הן:

- ☐ 1 מדגימות אותן ומציעות פתרון.
- ☐ 2 שוללות אותן וממליצות כיצד לנהוג.
- ☐ 3 מציגות אותן ומשוות ביניהן.
- ☐ 4 מתארות אותן ומזהירות מפניהן.

שאלה 31

כתבו את המשפטים שלפניכם בלשון **ציווי**.

דוגמה:

רצוי להקשיב לעצת הרופאים.

הקשיבו לעצת הרופאים.

1. כדאי לאכול מזון מגוון.

2. לבית הספר מומלץ להביא כריכים, ירקות, פירות ומים.

שאלה 32

לפניכם תפריטים של שתי ארוחות בוקר.

תפריט 2

2 פרוסות לחם
חמאה או ממרח שוקולד
עוגת דבש
מיץ פטל או שוקו

תפריט 1

2 פרוסות לחם
טחינה או אבוקדו
2 סוגי ירקות
כוס חלב או שוקו

מהו התפריט המומלץ על-פי עקרונות התזונה הנבונה?

נמקו את תשובתכם על-פי דף המידע.

שאלה 33

בעמוד 24 כתוב שהפירמידה בנויה מקבוצות מזון המסודרות ב"קומות".

מדוע המילה **קומות** מופיעה במירכאות?

- ☐ 1 כי המילה היא ממשלב לשוני נמוך.
- ☐ 2 כי המילה נפוצה מאוד בטקסט.
- ☐ 3 כי משמעות המילה שונה מהמשמעות המקורית.
- ☐ 4 כי המילה כתובה כציטוט מדברי מומחים.

.....

שאלה 34

השימוש ב**סימן קריאה** בכותרת הטקסט מעיד על כך שהכוונה של כותבות דף המידע היא:

- ☐ 1 לתקן טעויות נפוצות של מתבגרים הקשורות לתזונה נכונה.
- ☐ 2 לשתף את הקוראים במגוון הצעות בנוגע לתזונה נכונה.
- ☐ 3 להציע לקוראים דרכים לשמירה על תזונה נכונה.
- ☐ 4 לקרוא למתבגרים לשמור על תזונה נכונה.

שאלה 35

לפניכם משפט שקראה תלמידה בנושא "תזונה נבונה":
 "בעת האכילה יש ללעוס היטב את המזון כדי לאפשר תהליך עיכול תקין".
 באיזה חלק בטקסט מתאים לשלב משפט זה?

- ☐ 1 בחלק הפותח את הטקסט, לפני התרשים
- ☐ 2 בחלק שכותרתו "גוון את מזונותיכם"
- ☐ 3 בחלק שכותרתו "הרגלי אכילה"
- ☐ 4 בחלק שכותרתו "זה לא מה שחשבתם"

בהצלחה!

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

30-01-08-01-01-011-012-05

302

30-EYR-012-8A-SOF-net

מבחן 30 בעברית לכיתה ח', נוסח א'